

[Aksel Larsen.]

Danmarks økonomiske og handelspolitiske interesser.

Jeg må imidlertid sige, at i den redegørelse, ministeren har givet her, forekommer det mig, at han var for lidt opmærksom på eller lagde for lidt vægt på det, der er et afgørende problem for os, nemlig det nordiske samarbejde. Ministeren gjorde opmærksom på, at i givet fald kan de nordiske lande selvfølgelig ikke kompensere Danmark for det, vi måtte miste i landbrugseksport, bl. a. til fællesmarkedet. Det er vi alle sammen klar over; det er de nordiske lande ikke i stand til.

Men for det første truer der jo ingen katastrofe. Det værste, man kan sige, er vel, at landbrugseksporten til fællesmarkedslandene stort set er stagneret — den er i hvert fald ikke gået tilbage — og der foreligger altså aldeles ikke det, som man i sin tid, i 1961, forsøgte at foregøgle os, at hvis vi ikke hurtigst muligt kom ind i fællesmarkedet, så ville efterhånden vor eksport af landbrugsvarer til fællesmarkedet totalt standse. Landbrugseksporten til EFTA-lande og til tredjelande er steget, og der er naturligvis muligheder for en fortsat vækst, men lad os endelig ikke se bort fra de muligheder, der alligevel findes, omend måske i begrænset omfang, for at vi kan forøge vor landbrugseksport til de nordiske lande.

Jeg tror, det bliver en simpel økonomisk nødvendighed for Sverige, senere formodentlig også for Norge og Finland, at dække en del af deres landbrugsvarerbehov ved import udefra — og dér burde jo dansk landbrug have en naturlig præferencestilling i kraft af vor beliggenhed — og her tror jeg ikke blot, det drejer sig om at skaffe aftaler på regeringsplan imellem landene; jeg tror også, det drejer sig om, at dansk landbrug og dets salgsorganisationer må kende deres besøgelsestid og gøre noget for virkelig at udnytte de nye markedsmuligheder, der måtte komme til at foreligge. Men jeg vil samtidig sige, at hvis vi i øvrigt vil gøre noget for at fremskynde den udvikling, som dels er i gang, dels vil komme i gang i vore nordiske broderlande, bør vi gå ind i forhandlinger uden forbehold om det, man kalder den nordiske pakeløsning, og ikke stille som betingelse for at forhandle om normalisering af industritoldsatser, at vi først får garanti

for, at vore ønsker, hvad landbrugsvarerne angår, blive imødekommet til 50, 90 eller 100 pct.

Det vil naturligvis være rigtigt, at man på alle områder — om jeg så må sige mod alle verdenshjørner — fortsat forhandler og arbejder for at bedre Danmarks handelspolitiske stilling og er særlig opmærksom på nødvendigheden af at sikre ikke alene en bibeholdelse, men en forøgelse af vor landbrugseksport. Derfor vil det også være rigtigt med fortsatte danske sonderinger over for fællesmarkedet, og det strider aldeles ikke mod det nordiske samarbejde; men man må så samtidig tage i betragtning, at det kan jo være, at der ikke bliver noget fællesmarked som det, vi har kendt tidligere, at tage stilling til, men at der vil blive tale om et eller andet større økonomisk markedsområde eller en økonomisk samarbejdsorganisation, som ikke behøver at have de ubehagelige og uantagelige sider, som fællesmarkedet i hvert fald var behæftet med og endnu delvis er behæftet med — vi må jo så se, hvad der kommer.

Jeg kan ikke se — måske har jeg misforstået udenrigsministeren — at det drejer sig om et samlet Europas, hvorved man vel skal forstå Vesteuropas, stilling til den øvrige verden og især til USA. Jeg kan ikke se andet, end at det i høj grad drejer sig om at beskæftige sig med Vesteuropas, gerne et samlet Vesteuropas, stillingtagen til den øvrige del af Europa. Jeg tror, at en normalisering af Vesteuropas økonomiske — efterhånden også politiske og militærpolitiske — forhold til Østeuropa ville være en meget stor fordel, og jeg mener, at det skal man stræbe efter.

Men tilbage til det nordiske. Hvilket stort eller større markedsområde i Vesteuropa eller Europa der end måtte blive at tage stilling til, er jeg af den opfattelse, at intet enkelt nordisk land — og altså heller ikke Danmark — isoleret bør tiltræde det, men at man bør stræbe efter en samlet tiltræden af de nordiske lande, om noget sådant skulle blive aktuelt, muligt og fordelagtigt for Norden.

Ministeren og hr. Poul Møller konstaterer, at Sveriges holdning til spørgsmålet om medlemskab i fællesmarkedet er blevet mere fleksibel, og det synes de glade for. Det er muligt, at Sveriges holdning er blevet mere